

Opravična št.:

U-I-92/15

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2017:U.I.92.15

Akt:

Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16 in 27/17) (KZ-1), 2. odst. 287. čl.

Izrek:

Zahteva za oceno ustavnosti drugega odstavka 287. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16 in 27/17) se zavrže.

Evidenčni stavek:

V postopku presoje ustavnosti zakona Ustavno sodišče ni pristojno dajati svetovalnih mnenj.

Geslo:

1.5.51.1.1 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku abstraktne presoje - Zavrženje zahteve.

1.2.51.4.1 - Ustavno sodstvo - Vrste vlog - Aktivna legitimacija v postopku pred Ustavnim sodiščem - Konkretna presoja norm - Sodišče.

1.4.51.6 - Ustavno sodstvo - Postopek - Procesne predpostavke (v vseh postopkih razen v postopku ustavne pritožbe) - Drugo.

Pravna podlaga:

Člen 25.1, Zakon o Ustavnem sodišču [ZUstS]

Opomba:**Dokument v PDF obliki:**

 [U-I-92-15.pdf](#)

Polno besedilo:

U-I-92/15-13

14. 9. 2017

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem z zahtevo Vrhovnega sodišča, na seji 14. septembra 2017

sklenilo:

Zahteva za oceno ustavnosti drugega odstavka 287. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 - uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 - popr., 38/16 in 27/17) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Vrhovno sodišče (v nadaljevanju predlagatelj) zahteva oceno ustavnosti drugega odstavka 287. člena Kazenskega zakonika (v nadaljevanju KZ-1). Pojasnjuje, da je prekinilo postopek odločanja o zahtevi za varstvo zakonitosti zoper sodbo Višjega sodišča v Ljubljani, ki jo je vložil zagovornik osebe, pravnomočno obsojene zaradi dveh kaznivih dejanj kršitve tajnosti postopka po drugem odstavku 287. člena KZ-1. Navaja, da je izpodbijana določba v neskladju s prvim odstavkom 28. člena Ustave, saj ni tako določna, da bi ustrezala pogojem *lex certa*. Predlagatelj opiše dejanski stan obeh kaznivih dejanj, opredeli namen inkriminacije iz drugega odstavka 287. člena KZ-1, poda svoje gledanje na pojma tajnosti postopka in objave podatkov ter navede, s kakšno obliko krivde naj bi mogel ravnati storilec tega kaznivega dejanja. Opozarja na sistemsko umestitev kaznivega dejanja kršitve tajnosti postopka med kazniva dejanja zoper pravosodje, kar naj bi bilo v navzkrižju z objektom kazenskopravnega varstva iz drugega odstavka 287. člena KZ-1, ki je otrokova zasebnost, ko je udeležen v nekem postopku. Meni, da bi bilo izpodbijano določbo bolj umestno umestiti med kazniva dejanja zoper človekove pravice in svoboščine.

2. Predlagatelj sooča dve alternativni možnosti razlage izpodbijane določbe KZ-1. Prvo imenuje "stroga jezikovna razlaga" (ki naj bi jo sprejeli sodišči prve in druge stopnje). Po njej naj sploh ne bi moglo priti do okoliščin, ko bi bili izpolnjeni vsi znaki kaznivega dejanja, pa kaznivo dejanje vseeno ne bi bilo podano, ker ne bi bilo elementa protipravnosti iz 16. člena KZ-1 (ker bi sodišče dovolilo objavo dela postopka oziroma odločbe, ker bi bila podana privolitev otroka, njegovih staršev ali skrbnikov). Stroga jezikovna razlaga naj bi po mnenju predlagatelja celo izključevala razlago besede "objava" (osebnih podatkov mladoletnika, drugih informacij) iz drugega odstavka 287. člena KZ-1 tako, da bi se upoštevalo, da objava kot znak kaznivega dejanja ne more več biti izpolnjena, če gre za podatke, ki so bili objavljeni že prej (npr. v sredstvih javnega obveščanja, po odredbi državnega ali nadnacionalnega organa). Predlagatelju se torej zastavlja vprašanje, ali storilec stori kaznivo dejanje, čeprav objavi podatke na podlagi dovoljenja organa, ki vodi postopek, oziroma celo zgolj povzame podatke o poteku in udeležencih postopka, ki jih je prej objavil organ, ki vodi ali je vodil postopek (upoštevaje tudi dvom o tem da se lahko enkrat že nedoločenemu krogu ljudi sporočeni podatki še naprej štejejo za tajne). Omenjena jezikovna razlaga, ki jo predlagatelj razume skupaj s predpostavko, da sporna določba varuje zasebnost otroka, naj bi narekovala sklep, da je kazniva prav vsaka objava.

3. Vendar predlagatelj vidi tudi možnost drugačne razlage drugega odstavka 287. člena KZ-1. Predvsem ne vidi razumnih razlogov, da otrokove privolitve v kazenskem postopku ne bi bilo mogoče upoštevati. Argumentacijo izvaja iz človekovih pravic otroka in številnih predpisov, ki na različne načine pripisujejo pravne posledice otrokovim izjavam volje. Ko predlagatelj to

razlogovanje poveže z izhodiščem, da morda izpodbijana določba varuje tajnost postopka (ne pa otrokovo zasebnost), pa se mu zaključek o obstoju kaznivega dejanja več ne kaže tako "enoznačno". Pri tem dodaja, da nedoločenemu krogu ljudi že razkriti podatki več niso tajni.

4. Zakon, ki ga je mogoče razlagati na tako različna načina, naj bi bil arbitrarno nedoločen. Vsakomur naj bi moralo biti znano, ali sme brez bojazni pred kazenskim pregonom objaviti (ali ponovno objaviti) osebne ali druge podatke otroka, udeleženega v kakšnem postopku, če so bili že objavljeni s privolitvijo otroka, njegovih zakonitih zastopnikov ali skrbnikov oziroma jih je objavilo sodišče ali drug pristojni organ. Po mnenju predlagatelja bi za odpravo protiustavne nejasnosti za besedo "kdor" v drugem odstavku 287. člena KZ-1 morala biti umeščena beseda "neupravičeno".

5. Zahteva predlagatelja je bila vročena Državnemu zboru, ki nanjo ni odgovoril. Mnenje je dala Vlada. Ne strinja se s stališčem o kršitvi načela zakonitosti in opozarja, da Ustavno sodišče ni pristojno za razlago KZ-1. Drugi odstavek 287. člena KZ-1 naj bi bil razumljiv (tudi širšemu krogu oseb) in določen. Ne bi naj puščal dvoma o polju kaznivosti. Po oceni Vlade izpodbijana določba izpolnjuje elemente načela zakonitosti v kazenskem pravu, kakor jih je opredelilo Ustavno sodišče. Vlada sicer navaja, da pogoji za vložitev zahteve za oceno ustavnosti niso izpolnjeni, ker predlagatelj v bistvu zahteva vnaprejšnjo razlago pravnih norm. Opozarja, da je zahtevo dopustno vložiti le, če ni prostora za ustavnoskladno razlago zakonske določbe. Vlada "podrejeno" meni, da se v tej zadevi morda zastavlja vprašanje prekomerne strogosti zakonske ureditve. Sodišča naj pri razlagi zakonov ne bi smela čutiti preveč toge vezanosti na zakonodajalčev namen.

6. Z mnenjem Vlade je Ustavno sodišče seznanilo predlagatelja, ki se o njem ni izjavil.

B.

7. Predlagatelj je s pravnomočnim sklepom št. I Ips 17413/2011 z dne 19. 3. 2015 zaradi vložitve zahteve za oceno ustavnosti drugega odstavka 287. člena KZ-1 prekinil postopek odločanja o zahtevi za varstvo zakonitosti zoper pravnomočno sodbo, s katero je Okrajno sodišče obsojenca spoznalo za krivega storitve dveh kaznivih dejanj kršitve tajnosti postopka po drugem odstavku 287. člena KZ-1. Nižji sodišči sta v navedeni sodbi sprejeli razlago drugega odstavka 287. člena KZ-1, po kateri: (a) kaznivo dejanje kršitve tajnosti postopka stori ne le tisti, ki prvi objavi otrokove osebne podatke, pač pa tudi tisti, ki javnosti že razkrite podatke ponovno objavi, in (b) kaznivo dejanje kršitve tajnosti postopka stori tudi tisti, ki je imel za to dovoljenje sodišča, ali če je otrok sam želel objavo podatkov ali če so to želeli tisti, ki so za otroka začasno skrbeli in mu želeli pomagati.

8. Drugi odstavek 287. člena KZ-1 se glasi: "Kdor objavi osebne podatke mladoletne osebe, ki je udeleženec v sodnem, upravnem ali v kakršnemkoli drugem postopku, ali objavi druge informacije, na podlagi katerih bi bilo mogoče prepoznati njegovo identiteto, se kaznuje z denarno kaznijo ali z zapornom do 3 let".

9. V skladu s prvim odstavkom 23. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) in 156. členom Ustave mora sodišče prekiniti postopek in začeti postopek za oceno ustavnosti pred Ustavnim sodiščem, če pri odločanju meni, da je zakon, ki bi ga moralo uporabiti, protiustaven. To ustavno pooblastilo

sodiščem je treba razlagati skupaj s 125. členom Ustave, po katerem so sodniki pri opravljanju sodniške funkcije vezani ne samo na zakon, temveč tudi na Ustavo. Upošteva ustavni položaj rednih sodišč, kot izhaja iz 125. člena Ustave, ima Ustavno sodišče po 156. členu Ustave subsidiarno vlogo. To pomeni, da je upravičeno intervenirati le takrat, kadar je ustavnosodna presoja zakona potrebna za zagotovitev ustavnoskladne odločitve v konkretnem sodnem postopku.[1] Šele, če sodišče z metodami pravne razlage ne more razlagati zakona na ustavnoskladen način, mora, če meni, da je zakon v neskladju z Ustavo, na podlagi 156. člena Ustave začeti postopek za oceno njegove ustavnosti.[2] Sodišče mora v zahtevi za oceno ustavnosti jasno in določno utemeljiti, da mora v konkretni zadevi, v kateri sodi, uporabiti (domnevno protiustavno) zakonsko ureditev na način, ki mu preprečuje ustavnoskladno odločitev.[3]

10. Sodišče mora v zahtevi obrazložiti, zakaj je odločitev Ustavnega sodišča neizogibno potrebna za ustavnoskladno odločitev v konkretnem sodnem postopku.[4] Dilema o (proti)ustavnosti izpodbijane zakonske določbe v zahtevi za oceno ustavnosti ne sme ostati na abstraktni ravni, pač pa mora sodišče izkazati, da se je natančno tisti ustavnopravni pomislek, ki ga je navedlo v zahtevi, "kristaliziral" (izostril, izkazal za pravno odločilnega) v konkretnih okoliščinah zadeve, v kateri je sodišče zaradi vložitve zahteve za oceno ustavnosti prekinilo postopek.[5] Za izpolnjenost procesne predpostavke iz 156. člena Ustave in prvega odstavka 23. člena ZUstS ne zadošča kakršna koli zveznost med domnevno protiustavnim zakonom in konkretnim sodnim postopkom.[6] Predvsem Ustavno sodišče v postopku presoje ustavnosti zakona ni pristojno dajati svetovalnih mnenj o pravilni (ustavnoskladni) razlagi predpisa, preden ni izčrpana pravna pot pred organi, ki morajo predpise uporabiti v posamičnem postopku. V postopku za oceno ustavnosti predpisa Ustavno sodišče presoja očitke o njegovi protiustavnosti, ne odloča pa o tem, ali sodišča pravilno razlagajo zakon. Razlagati zakone so namreč poklicana pristojna sodišča, ki odločajo v sodnih postopkih v posamičnih primerih. Zahteva za oceno ustavnosti, s katero predlagatelj od Ustavnega sodišča zahteva odločitev o pravilni izbiri ene od mogočih razlag zakona, je v nasprotju z namenom pooblastila sodišču, določenim v 156. členu Ustave.[7]

11. Predlagatelj je brez dvoma izkazal, da mora uporabiti drugi odstavek 287. člena KZ-1 v konkretnem postopku. Zatrjuje njegovo neskladje s prvim odstavkom 28. člena Ustave, ki določa, da nihče ne sme biti kaznovan za dejanje, za katero zakon ni določil, da je kaznivo, in ni zanj predpisal kazni, še preden je bilo dejanje storjeno. Prek načela zakonitosti materialnega kazenskega prava se v kazenskem pravu izraža načelo določnosti pravnih pravil (2. člen Ustave), ki zahteva, da so pravna pravila tako oblikovana, da je mogoče ugotoviti njihovo vsebino in s tem njihov namen oziroma da je to mogoče ugotoviti z ustaljenimi metodami razlage. Zahteva po določnosti pravnega pravila je strožja, če gre za pravno pravilo, ki opredeljuje kaznivo ravnanje, in v tem okviru najstrožja, ko opredeljuje kaznivo dejanje.[8] Načelo zakonitosti kazenskega materialnega prava iz prvega odstavka 28. člena Ustave postavlja več pogojev za uporabo kazenskopravne represije, med njimi tudi prepoved določanja kaznivih dejanj in kazni s pomočjo praznih, nedoločljivih ali nejasnih pojmov (*nullum crimen, nulla poena sine lege certa*).[9] Kazenskopravne določbe morajo biti oblikovane določno (*lex certa*), to se pravi na način, ki je ljudem razumljiv in ne pušča dvoma o tem, kaj je kaznivo in kaj ne.[10]

12. Predlagatelj razloge za vložitev zahteve utemeljuje na specifičen način. Navaja, da je drugi odstavek 287. člena KZ-1 mogoče razlagati na dva močno različna načina, kar naj bi ustvarjalo arbitrarno nedoločnost. V temelju predlagatelj predstavlja dve sporni vprašanji razlage, ki se

(obe) kažeta za pomembni v konkretnem primeru z vloženo zahtevo za varstvo zakonitosti, tudi v splošnem smislu pa se zastavljata pri razlagi in uporabi izpodbijane določbe vsako posebej ali (pri določenih konkretnih dejanskih stanovih) v medsebojni povezavi. Prvo vprašanje se nanaša na pravilno razumevanje besede "objava" (osebnih podatkov ali drugih informacij, na podlagi katerih bi bilo mogoče prepoznati identiteto mladoletnika) glede dileme, ali je to le prvo posredovanje spornih podatkov javnosti (torej nedoločenemu krogu oseb) ali pa je objava poleg prve tudi vsaka nadaljnja objava sicer javnosti že znanih podatkov. Drugo vprašanje, ki se zastavlja predlagatelju, se lahko poenostavljeno povzame: ali se mora drugi odstavek 287. člena KZ-1 strogo razlagati tako, da je podano kaznivo dejanje vedno, ko so izpolnjeni zakonski znaki njegovega opisa, ali se ga sme razumeti tako, kot da bi v dispoziciji kazenskopravne norme za besedo "kdor" stala beseda "neupravičeno", ki je dejansko sicer ni. S tem predlagatelj opozarja na možnost razlage navedene določbe v smeri presoje (ne)obstoja elementa protipravnosti iz t. i. tridelne koncepcije kaznivega dejanja, uveljavljene v 16. členu KZ-1, ki se glasi: "Kaznivo dejanje je človekovo protipravno ravnanje, ki ga zakon zaradi nujnega varstva pravnih vrednot določa kot kaznivo dejanje in hkrati določa njegove znake ter kazen za krivega storilca".^[11] Drugače povedano, predlagatelj meni, da drugi odstavek 287. člena KZ-1 ne določa dovolj jasno, ali morajo sodišča, ki odločajo o obtožbi za kaznivo dejanje kršitve tajnosti postopka, upoštevati možnosti izključitve materialne protipravnosti konkretnega dejanja zaradi okoliščin, ki konkretno dejanje pravno upravičujejo, čeprav niso zajete v besedilu določbe (npr. odločba državnega ali nadnacionalnega organa o objavi, veljavna privolitve v objavo samega otroka ali tistih, ki v njegovem imenu dajejo pravno učinkujoče izjave volje, itd.).^[12]

13. Predlagatelj torej medsebojno sooča dve alternativni razlagi drugega odstavka 287. člena KZ-1. Do obdolženca strožja razlaga (ker je po njej kazniva tudi vsaka nadaljnja objava in ni izključitev protipravnosti,^[13] oboje predvsem zato, ker naj bi to izhajalo iz zakonskega opisa kaznivega dejanja) izhaja iz t. i. "stroge jezikovne razlage" v povezavi z namensko (teleološko) razlago (ker predlagatelj ne glede na umeščenost določbe v KZ-1 sklepa, da je njen namen brezpogojno varstvo zasebnosti otroka). Do obdolženca dejansko prijaznejšo, čeprav ozkemu pomenu jezikovnih znakov določbe manj zvesto, razlago (kazniva je le prva objava, mogoča je izključitev protipravnosti objave na podlagi privolitve ali dovoljenja pristojnega organa) pa predlagatelj utemeljuje s sistematično razlago, ki interpretira drugi odstavek 287. člena KZ-1 glede na njegovo umeščenost v sistem kazenskega prava po KZ-1 (prek povezave s splošnim pojmom kaznivega dejanja iz 16. člena KZ-1 in prek umestitve med kazniva dejanja zoper pravosodje).^[14]

14. Zahteva za oceno ustavnosti zakona ni neogibno potrebna za ustavnoskladno odločitev v konkretnem sodnem postopku, če lahko sodišče ob pomoči vseh upoštevanih metod razlage zakonsko besedilo razlaga ustavnoskladno. Vendar v primeru, ko sodišče zahteva oceno ustavnosti zaradi neskladja z načelom določnosti pravnih pravil (2. člen Ustave) ali načelom zakonitosti materialnega kazenskega prava (prvi odstavek 28. člena Ustave), ni mogoče zanikati izpolnjenosti pogojev iz 156. člena Ustave na podlagi stališča, da intervencija Ustavnega sodišča ni potrebna, ker lahko sodišče s svojo odločitvijo v konkretnem primeru naredi določbo jasnejšo, manj dvoumno in bolj predvidljivo.^[15] V takem primeru namreč ne gre za to, da sodišče v konkretnem primeru v zakonskem besedilu ne zna ali noče najti z Ustavo skladne razlage oziroma iz njega izločiti protiustavnih razlag, pač pa gre za obstoj nejasnosti in nedoločnosti v pravem redu, ki naslovnikom pravnih norm preprečujejo – še pred nastankom sodnega spora – prilagoditi svoje ravnanje pravnim zapovedim in prepovedim oziroma zanesljivo napovedati pravne

posledice svojih ravnanj in opustitev.

15. Vendar navedeno ne pomeni, da vsaka zahteva sodišča za oceno ustavnosti predpisa, ki se opira na prvi odstavek 28. člena Ustave, izpolnjuje pogoje za meritorno obravnavo. Predlagatelj meni, da je drugi odstavek 287. člena KZ-1 v neskladju z načelom *lex certa*, ker ga je mogoče razlagati na dva tako različna načina. Iz vsebine predlagateljeve zahteve v zvezi z vsebino njegovega sklepa o prekinitvi postopka št. I Ips 17413/2011 z dne 19. 3. 2015 je moč razbrati, da dejansko ne vlaga zahteve za oceno ustavnosti, ker je soočen z nepremostljivo dvoumnostjo in nejasnostjo izpodbijane zakonske določbe, ker se je znašel v nerešljivi razlagalni stiski ali ker iz drugega odstavka 287. člena KZ-1 enostavno ni sposoben razbrati esence zakonodajalčevega sporočila. Predlagatelj namreč dveh nasprotujočih razlag, ki ju opisuje, očitno ne šteje za vsaj približno enako verjetni, smiselni ali prepričljivi, pač pa se močneje nagiba k tisti, ki je drugačna od razlage nižjih sodišč. Zato Ustavno sodišče v zahtevi za oceno ustavnosti vidi težnjo po vnaprejšnjem zagotovitlu (Ustavnega sodišča), da je razlaga, h kateri se predlagatelj že tako ali tako močno nagiba, pravilna – torej ustavnoskladna in zakonita.

16. Iz navedb predlagatelja, razvidnih tako iz zahteve za oceno ustavnosti kot iz sklepa o prekinitvi postopka, izhajajo med drugim naslednja izrecno zapisana stališča: (a) ni videti razumnega razloga, da mladoletnikove privolitve v kazenskem postopku ne bi bilo mogoče upoštevati; (b) za podatke, razkrite nedoločenemu krogu ljudi, ni več mogoče trditi, da so tajni; smisel objave za medije in objave sodbe Sodišča Evropske unije je videti prav v tem, da se z njuno vsebino seznanijo splošna javnost; (c) stališče nižjih sodišč, da kaznivo dejanje predstavlja vsaka objava osebnih ali drugih podatkov otroka, lahko privede do nerazumnih in pravno nesprejemljivih situacij. Sodišče bi moralo imeti možnost pretehtati upravičenost objave takih podatkov. Predlagatelj torej jasno nakazuje, da šteje za pravilno do obdolženca prijaznejšo razlago izpodbijane določbe.[\[16\]](#)

17. Ko predlagatelj zahtevo za oceno ustavnosti zaključi s stavkom, da bi bilo mogoče nejasnost drugega odstavka 287. člena KZ-1 odpraviti z umestitvijo besede "neupravičeno" v to določbo, po mnenju Ustavnega sodišča dejansko izjavlja, da je uporaba kazenskopravne represije legitimna le proti tistim osebam, ki so omogočile prepoznavanje identitete mladoletnika, udeleženega v nekem postopku, ki za svoje ravnanje niso imele privolitve otroka, zakonitega zastopnika ali skrbnika, oziroma jim objave ni dovolil organ, ki vodi postopek. Predlagatelj prav tako očitno meni, da ni mogoče govoriti o kaznivem dejanju iz drugega odstavka 287. člena KZ-1, če nekdo objavlja javnosti iz drugega vira že znane informacije. Vrhovno sodišče pa brez vnaprejšnjega zagotovila pravilnosti svojega razmišljanja – ki naj ga da Ustavno sodišče – ni pripravljeno narediti naslednjega koraka: dejansko razlagati in uporabiti sporno določbo v konkretnem primeru v skladu s svojimi strokovnimi izhodišči.

18. Ustavno sodišče je že odklonilo vsebinsko odločanje o zahtevah za oceno ustavnosti v primerih, v katerih so predlagatelji od Ustavnega sodišča želeli dobiti odgovor, katera od različnih mogočih razlag predpisa je pravilna.[\[17\]](#) Tudi v obravnavanem primeru po oceni Ustavnega sodišča predlagatelj na izpodbijano normo ne naslavlja očitka, da z ustaljeno metodologijo pravnega vrednotenja ne bi bilo mogoče opredeliti pomena drugega odstavka 287. člena KZ-1, pač pa gre za vprašanje, katera od dveh predstavljenih razlag je ustavnoskladna. Taka zahteva za oceno ustavnosti je v nasprotju z namenom pooblastila sodišču, določenim v 156. členu Ustave. Ustavno sodišče jo je zato zavrglo.

C.

19. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi prvega odstavka 25. člena ZUstS v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar in Marko Šorli. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica

[1] Tako sklepi Ustavnega sodišča št. U-I-238/12 z dne 23. 1. 2014 (Uradni list RS, št. 10/14), 7. točka obrazložitve, št. U-I-63/15 z dne 16. 12. 2015, 3. točka obrazložitve, št. U-I-129/15 z dne 11. 2. 2016, 9. točka obrazložitve, in št. U-I-204/15 z dne 3. 3. 2016, 5. točka obrazložitve.

[2] Tako Ustavno sodišče v sklepu št. U-I-52/15 z dne 28. 9. 2016, 5. točka obrazložitve.

[3] Glej tudi sklep Ustavnega sodišča št. U-I-141/15 z dne 16. 12. 2015, 3. točka obrazložitve.

[4] Sklep Ustavnega sodišča št. U-I-187/15 z dne 14. 7. 2016, 9. točka obrazložitve.

[5] Primerjaj sklep Ustavnega sodišča št. U-I-204/15, 8. točka obrazložitve.

[6] Glej sklep Ustavnega sodišča št. U-I-189/13 z dne 18. 9. 2013, 6. točka obrazložitve.

[7] Primerjaj sklep Ustavnega sodišča št. U-I-209/09, U-I-210/09 z dne 19. 5. 2011, 6. točka obrazložitve.

[8] Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-88/07 z dne 8. 1. 2009 (Uradni list RS, št. 5/09, in OdlUS XVIII, 1), 7. in 8. točka obrazložitve.

[9] Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-335/02 z dne 24. 3. 2005 (Uradni list RS, št. 37/05, in OdlUS XIV, 16), 10. točka obrazložitve.

[10] M. Ambrož v: L. Bavcon, A. Šelih, D. Korošec, M. Ambrož in K. Filipčič, Kazensko pravo, splošni del, šesta izdaja, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 2013, str. 132. Glej tudi odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-73/09 z dne 2. 7. 2009 (Uradni list RS, št. 55/09, in OdlUS XVIII, 33), 15. točka obrazložitve.

[11] D. Korošec v: L. Bavcon, A. Šelih, D. Korošec, M. Ambrož in K. Filipčič, nav. delo, str. 153, navaja, da je človekovo voljno ravnanje v izjemnih primerih kljub skladnosti z bitjo kakšnega kaznivega dejanja lahko v skladu s pravom (neprotipravno), ker je skladno s pravom kot celovitim sistemom norm in vrednot. Takega ravnanja ni dopustno pravno obsojati in se nanj represivno odzivati. Gre lahko za izključitve protipravnosti, ki so urejene v splošnem delu kazenskopravne zakonodaje (npr. silobran), ali tudi za tiste, ki so priznane v kazenskopravni teoriji (npr. športna dejavnost, privolitev, itd.). M. Ambrož, Zakonodajna raba izraza kaznivo dejanje, Pravna praksa, št. 24-25 (2010), str. 23, pojasnjuje, da je kaznivo dejanje (neupošteva subjektivni element) le tisto dejanje, ki (i) izpolnjuje bit inkriminacije oziroma ima znake kaznivega dejanja in (ii) je protipravno.

[12] Te "razloge upravičenosti" kazensko pravo prevzema iz drugih pravnih panog (upravnega, civilnega, postopkovnega, izvršilnega, družinskega, mednarodnega javnega prava) in jim v skladu z načelom enotnosti pravnega reda priznava kazenskopravno veljavnost. Glej pri D. Korošec v: L. Bavcon, A. Šelih, D. Korošec, M. Ambrož in K. Filipčič, nav. delo, str. 154.

[13] Vsaj ne tistih, za katere predlagatelj meni, da bi lahko prišle v poštev v konkretnem primeru in ki

niso urejene v splošnem delu KZ-1.

[14] M. Pavčnik, Teorija prava, prispevek k razumevanju prava, 5., pregledana in dopolnjena izdaja, IUS Software, GV Založba, Ljubljana 2015, str. 393, navaja, da sistematična razlaga določa pomen jezikovnih znakov glede na njihovo umeščenost v "zunANJI" in "notranji" pravni sistem (prvi razpira, kakšna je vnanja podoba in zgradba zakona, drugi pove, kakšna je vsebinska povezanost in strukturiranost predmeta, ki je pravno urejen).

[15] Vendar to ne pomeni, da Ustavno sodišče – ko se je že odločilo za vsebinsko obravnavo zahteve – pri oceni očitkov o nedoločnosti določbe ne sme upoštevati že nastale sodne prakse v zvezi z določbo. Tudi Evropsko sodišče za človekove pravice pri presoji, ali je bila oseba obsojena za kaznivo dejanje na podlagi nejasnih predpisov, upošteva tudi razvoj kazenskopravnih pravil prek sodne razlage. Tako je na primer v sodbi v zadevi *C. R. proti Združenemu kraljestvu* z dne 22. 11. 1995, 34. točka obrazložitve, navedlo: "V vsakem pravnem sistemu, vključno s kazenskim pravom, neizogibno obstaja element sodne razlage, ne glede na to, kako jasno je lahko izražena pravna določba. Vedno bo obstajala potreba, da se razjasni dvomljive vidike in da se prilagodi spreminjajočim se okoliščinam. Vsekakor je v pravno tradicijo tako v Združenem kraljestvu kot tudi v drugih državah podpisnicah Konvencije trdno ukoreninjeno, da sodna praksa kot pravni vir neizogibno prispeva k progresivnemu razvoju kazenskega prava. Ni mogoče razlagati 7. člena Konvencije kot prepovedi, da se pravila kazenske odgovornosti postopoma razjasnijo skozi sodno razlago v posameznih zadevah, če je razvoj, ki iz tega izhaja, skladen z bistvom kaznivega dejanja in ga je mogoče razumno predvideti."

[16] Glej 13. točko obrazložitve tega sklepa.

[17] V primerih: Okrajnega sodišča, ki je želelo uveljaviti svojo razlago zakona proti razlagi Vrhovnega sodišča (sklepa Ustavnega sodišča št. U-I-209/09, U-I-210/09 in št. U-I-78/13 z dne 11. 4. 2013); Višjega sodišča, ko je želelo uveljaviti svojo razlago zakona proti razlagi Vrhovnega sodišča (sklep Ustavnega sodišča št. U-I-106/16 z dne 13. 4. 2017); sindikata, ki je želel uveljaviti svojo razlago uredbe proti razlagi Vlade (sklep Ustavnega sodišča št. U-I-121/13 z dne 8. 1. 2015); župana občine, ki je želel odpraviti nejasnosti pri uporabi prostorske zakonodaje (sklep Ustavnega sodišča št. U-I-216/09 z dne 5. 11. 2009); in Vlade, ki je želela izvedeti, katera od štirih mogočih ustavnoskladnih razlag zakona je pravilna (sklep Ustavnega sodišča št. U-I-96/10 z dne 5. 5. 2010, Uradni list RS, št. 40/10).

Vrsta zadeve:

ocena ustavnosti in zakonitosti predpisov in drugih splošnih aktov

Vrsta akta:

zakon

Vlagatelj:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije

Datum vloge:

22. 6. 2015

Datum odločitve:

14. 9. 2017

Vrsta odločitve:

sklep

Vrsta rešitve:

zavrženje

Objava:

Dokument:

US31188